

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU I
PROBLEMATICI RAZVOJA
OBRTNITVA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *HOK Obrtnička komora
Osječko-baranjske županije*
- *HOK Obrtnička komora Osječko-
baranjske županije, udruženja obrtnika s
područja Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za poljoprivredu i
gospodarstvo Osječko-baranjske županije*

Osijek, listopada 2011.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI RAZVOJA OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Informaciju o stanju i problematici razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije pripremili su Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Županije u suradnji s Upravnim odjelom za poljoprivredu i gospodarstvo Osječko-baranjske županije.

Temeljni zakon koji regulira poslovanje obrta je Zakon o obrtu ("Narodne novine" broj 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01., 49/03., 68/07. i 79/07.).

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlašteni obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Najvažnije institucije zadužene za brigu o obrtu u Republici Hrvatskoj su Hrvatska obrtnička komora i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Hrvatska obrtnička komora pravna je osoba zadužena za promicanje i zastupanje interesa obrtništva pred državnim tijelima.

Komorski sustav sastoji se od Hrvatske obrtničke komore koji djeluje na razini Republike Hrvatske, 20 područnih obrtničkih komora koje djeluju na razini županija i 116 udruženja obrtnika koja djeluju na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore.

Na području Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija) djeluje Obrtnička komora Osječko-baranjske županije (nastavno: Županijska Komora), dok na području naše Županije djeluje šest udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Baranje, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, Udruženje obrtnika Đakovo, Udruženje obrtnika Našice, Udruženje obrtnika Osijek i Udruženje obrtnika Valpovo).

U Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva djeluje Uprava za obrt u čijem su sastavu Odjel za obrtni registar i Odjel za strukovno obrazovanje i razvoj obrta. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva donosi programe poticanja malog i srednjeg poduzetništva na osnovi koji se donose godišnji operativni planovi poticanja malog i srednjeg poduzetništva. Unutar mjera za poticanje razvoja malog poduzetništva iz aktualnog operativnog programa postoje mjere isključivo namijenjene obrtnicima, ali se oni mogu kandidirati i za sve ostale projekte i mjere poticaja namijenjene malom i srednjem poduzetništvu općenito.

I. HRVATSKA OBRтниЧКА KOMORA OBRтниЧКА KOMORA OSJEЧKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

U Republici Hrvatskoj ima više od 88 tisuća aktivnih obrta koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti. Obrtnička udruženja nastala su s ciljem unapređivanja obrtničkih struka, a poznata su još od antičkih vremena, kada su se nazivala collegia opificum. Na važnosti najviše dobivaju u XII. i XIII. stoljeću, u vrijeme snažnoga razvitka gradova i obrtničkih djelatnosti u njima.

Obrtništvo naše Županije baštineći višestoljetnu tradiciju udruživanja promiče svoje interese preko Županijske Komore koja je osnovana 8. studenoga 1994. godine. Obrtnička komora osnovana je radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i time promiče obrtništvo. Ona prati i analizira gospodarsku politiku i njezino djelovanje na razvoj obrtništva.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrta bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2010. godine je 88.340 obrta, što je manje za 4.625 obrta ili 5,0% u odnosu na 2009. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto prema broju aktivnih obrta što čini 4,92% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Struktura aktivnih obrta po županijama u 2010. godini

Red. broj	Županija	Broj aktivnih obrta XII.2010.	Struktura (%)
1.	Zagrebačka	6.231	7,1
2.	Krapinsko-zagorska	2.817	3,2
3.	Sisačko-moslavačka	2.375	2,7
4.	Karlovačka	2.290	2,6
5.	Varaždinska	2.964	3,4
6.	Koprivničko-križevačka	1.462	1,7
7.	Bjelovarsko-bilogorska	1.409	1,6
8.	Primorsko-goranska	8.617	9,8
9.	Ličko-senjska	1.260	1,4
10.	Virovitičko-podravska	1.361	1,5
11.	Požeško-slavonska	1.050	1,2
12.	Brodsko-posavska	2.743	3,1
13.	Zadarska	4.835	5,5
14.	Osječko-baranjska	4.344	4,9
15.	Šibensko-kninska	3.291	3,7
16.	Vukovarsko-srijemska	2.910	3,3
17.	Splitsko-dalmatinska	10.241	11,6
18.	Istarska	8.190	9,3
19.	Dubrovačko-neretvanska	3.157	3,6
20.	Međimurska	1.629	1,8
21.	Grad Zagreb	15.164	17,2
UKUPNO:		88.340	100,0

Izvor: Središnji obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, stanje na dan 31.12.2010. godine

Na dan 31. prosinca 2010. godine u Županije bilo je 4.344 aktivnih obrta što je u odnosu na 2009. godinu manje za 161 obrt ili 3,6%.

Udruženja obrtnika na području Osječko-baranjske županije

Na razini gradova djeluju udruženja obrtnika čija je zadaća promicanje, usklađivanje i zastupanje zajedničkih interesa obrtnika na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Udruženja obrtnika osnivaju se na teritorijalnom i strukovnom načelu i članovi su područne obrtničke komore.

U okviru Županijske Komore djeluje 6 udruženja:

1. Udruženje obrtnika Baranje,
2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac,
3. Udruženje obrtnika Đakovo,
4. Udruženje obrtnika Našice,
5. Udruženje obrtnika Osijek i
6. Udruženje obrtnika Valpovo.

Najveći broj obrtnika ima Udruženje obrtnika Osijek koji ima 1.774 aktivna obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 979 aktivna obrta, Udruženje obrtnika Našice s 536 aktivna obrta, Udruženje obrtnika Baranje s 449 aktivna obrta, Udruženje obrtnika Valpovo s 386 aktivna obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 220 aktivna obrta.

Kretanje broja aktivnih obrta u posljednjih pet godina prikazano je u tablici 2., te indeks porasta ili pada u odnosu na 2009. godinu.

Tablica 2. Kretanje broja aktivnih obrta u razdoblju od 2006. do 2010. godine

Red. broj	Udruženja obrtnika	Godina					
		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2010./2009.
1.	Udruženje obrtnika Osijek	2.170	2.077	2.039	1.838	1.774	96,5
2.	Udruženje obrtnika Đakovo	1.053	1.088	1.091	1.023	979	95,7
3.	Udruženje obrtnika Našice	578	590	588	542	536	98,9
4.	Udruženje obrtnika Baranja	509	526	517	461	449	97,4
5.	Udruženje obrtnika Valpovo	494	478	452	412	386	93,7
6.	Udruženje obrtnika Donji Miholjac	252	245	241	229	220	96,1
UKUPNO:		5.056	5.004	4.928	4.505	4.344	

Izvor: Središnji obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, stanje po godinama

Cehovi na području Osječko-baranjske županije

Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini područne obrtničke komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Organiziraju se u područnim obrtničkim komorama tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtjeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu. Vrsta i broj cehova utvrđuje se statutom područne komore, a rad ceha aktom područne obrtničke komore.

Na razini Županijske Komore u 2010. godini djelovalo je sedam cehova, i to:

1. Proizvodni obrt,
2. Uslužni obrt,
3. Ugostiteljstvo i turizam,
4. Trgovina,
5. Prijevoz osoba i stvari,
6. Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo i
7. Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness.

U tablici 3. prikazan je cehovski ustroj u aktivnim obrtima u Županiji prema oznaci glavne djelatnosti.

Tablica 3. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2010. godini prema oznaci glavne djelatnosti

Red. broj	Ceh	Broj obrta prema oznaci glavne djelatnosti
1.	Proizvodni obrt	501
2.	Uslužni obrt	1.478
3.	Ugostiteljstvo i turizam	608
4.	Trgovina	723
5.	Prijevoz osoba i stvari	329
6.	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	421
7.	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	284
UKUPNO:		4.344

Izvor: Središnji obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, stanje na dan 31.12.2010. godine

Jedan obrt može registrirati više djelatnosti pa stoga i pripadati u više cehova. U tablici 4. prikazan je broj obrta po cehovskom ustroju u aktivnim obrtima u Županiji.

Tablica 4. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2010. godini

Red. broj	Ceh	Broj obrta prema cehovskom ustroju	Struktura (%)
1.	Proizvodni obrt	868	12,5
2.	Uslužni obrt	1.999	28,8
3.	Ugostiteljstvo i turizam	692	10,0
4.	Trgovina	2.043	29,5
5.	Prijevoz osoba i stvari	424	6,1
6.	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	631	9,1
7.	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitness	274	4,0
UKUPNO:		6.931	100

Izvor: Središnji obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, stanje na dan 31.12.2010. godine

U Županiji je prema cehovskom ustroju u aktivnim obrtima najviše zastupljena trgovina sa 29,5%, a zatim ju slijedi uslužni obrt sa 28,8%, proizvodni obrt sa 12,5%, ugostiteljstvo i turizam sa 10,0%, poljoprivreda sa 9,1%, prijevoz sa 6,1% i frizeri i kozmetičari sa 4,0%.

U odnosu 2010. godine na 2009. godinu najviše su se zatvarali obrti s trgovačkom djelatnošću, uslugama i proizvodnom djelatnošću.

Obrt može pripadati jednoj ili više branši te je na području Županije prijavljeno 7.930 u aktivnim obrtima.

Tablica 5. Branše u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2010. godini

Branša	Broj obrta prema branši
Proizvodni obrti - hrana i piće	190
Proizvodni obrti - tekstil	110
Proizvodni obrti - koža i krzno	34
Proizvodni obrti - drvo	81
Proizvodni obrti - papir	33
Proizvodni obrti - plastika i guma	72
Proizvodni obrti - nemetali	74
Proizvodni obrti - metal	167
Proizvodni obrti - kemikalije	12
Proizvodni obrti - različiti gotovi proizvodi i komponente	297
Uslužni obrti - ostalo	348
Uslužni obrti - vađenje ruda	3
Uslužni obrti - izdavaštvo	81
Uslužni obrti - tiskarske usluge	123
Uslužni obrti - iznajmljivanje	192
Uslužni obrti - autostruka	180
Uslužni obrti - elektrostruka	48
Uslužni obrti - popravak i održavanje objekata	2
Uslužni obrti - graditeljstvo	732
Uslužni obrti - usluge čišćenja	58
Uslužni obrti - ostale zanatske usluge	223
Ugostiteljstvo i turizam	692
Trgovina	2.043
Prijevoz	424
Ribarstvo, akvakultura i poljoprivreda	621
Ribarstvo	16
Uslužni obrti - intelektualne usluge	800
Frizeri i kozmetičari	274
UKUPNO:	7.930

Izvor: Središnji obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, stanje na dan 31.12.2010. godine

Na području Županije na dan 31. prosinca 2010. godine u obrtima bilo je zaposleno 9.928 osoba od toga 3.500 obrtnika i 6.428 zaposlenika. U odnosu 2010. godine na 2009. godinu bilo je 984 osoba manje prijavljeno u Zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Broj insolventnih osoba na području Županije na dan 30. prosinca 2010. godine bio je 2.117 sa 349.782.000,00 kuna i sa 1.407 zaposlenih djelatnika, te se po broju insolventnih obrta nalazi na sedmom mjestu u Republici Hrvatskoj u kojoj je ukupno 42.139 insolventnih obrta sa 6.262.063.000,00 kuna nepodmirenih obveza i 25.040 zaposlenih.

Uvjeti poslovanja obrtnika, u posljednje dvije godine bili su iznimno teški te se kroz dvije recesijske godine 2009. i 2010. broj obrta smanjio za 584, a posao izgubila 2.232 zaposlenika u obrtima.

Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2010. godini

U 2010. godini Županijska komora je organizirala i sufinancirala skupne izložbe obrtnika s područja Osječko-baranjske županije na 12 sajamskih priredbi po prijavama zainteresiranih obrtnika.

Cilj nastupa obrtnika na sajmovima je promovirati svoje proizvode i usluge. Županijska Komora je za najam i opremanje prostora obrtnika na sajmovima u 2010. godini platila ukupno 224.554,63 kuna što je za 26,6% više u odnosu na 2009. godinu. Županija je nastup obrtnika na sajmovima u 2010. godinu sufinancirala s 25.000,00 kuna.

Tablica 6. Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2010. godini

Red. broj	Sajam	Termin održavanja	Broj izlagača	Prostor u m ²	Najam prostora u kunama
1.	Viroexpo	22.-24.01.2010.	6	56	14.079,87
2.	Sajam vjenčanja	12.-14.02.2010.	13	40	17.361,45
3.	Gudovec	26.-28.03.2010.	3	18	780,69
4.	52. MSO Zagreb	14.-17.04.2010.	2	17	5.487,20
5.	Osijek	27.-30.05.2010.	39	237	104.731,28
6.	Gudovec	10.-12.09.2010.	7	72	12.915,43
7.	Vinkovci	17.-19.09.2010.	2	15	0,00
8.	Pula	07.-10.10.2010.	10	62	36.258,04
9.	Split	20.-24.10.2010.	2	18	17.444,38
10.	Križevci	05.-07.11.2010.	3	26	6.365,25
11.	Slavonski Brod	25.-28.11.2010.	5	48	7.931,04
12.	Požega	10.-12.12.2010.	2	14	1.200,00
UKUPNO:					224.554,63

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U 2010. godini po jedanaesti put je organiziran Obrtnički sajam u Osijeku u okviru Osijek EXPO i to u vremenu od 27. svibnja do 30. svibnja 2010. godine. Na sajmu su izlagali obrtnici iz osam županija, a iz naše Županije izlagalo je 39 obrtnika.

Obrazovanje i osposobljavanje kadrova za potrebe obrtništva

U suradnji sa školama na području Županije koje obrazuju učenike za obrtnička zanimanja, Uredom državne uprave i Upravnim odjelom za društvene djelatnosti Osječko-baranjske županije sačinjen je Plan upisa učenika u školsku godinu 2010./2011. i proslijeđen u Hrvatsku obrtničku komoru.

Licencirane obrtničke radionice i slobodna naučnička mjesta temeljne su pretpostavke za provođenje naukovanja učenika po jedinstvenom modelu obrazovanja, a licenciranje obrtničkih radionica i pravnih osoba organizira se prema podnijetim zahtjevima za izdavanje licence.

Tijekom 2010. godine u Županiji licencirano je 55 obrtničkih radionica i trgovačkih društava. Do sada je na području Županije ukupno licencirano 1.219 radionica od toga 633 aktivne licence i 586 neaktivne (zbog zatvaranja ili odlaska majstora stručnog učitelja).

U 13 škola s područja Županije u prvi razred školske godine 2010./2011. upisano je 831 učenik od planiranih 996 učenika u 29 obrtničkih zanimanja što iznosi 83,4% učenika, a koji će se obrazovati prema jedinstvenom modelu obrazovanja.

Tablica 7. Realizacija plana upisa u programe obrtničkih zanimanja

Red. broj	Škola	Jedinstveni model obrazovanja 2010./2011. školska godina	
		Planirano	Upisano
1.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	188	187
2.	Prva srednja škola Beli Manastir	32	14
3.	Druga srednja škola Beli Manastir	24	24
4.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice	140	118
5.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	48	13
6.	Srednja škola Donji Miholjac	24	29
7.	Srednja škola Valpovo	48	35
8.	Obrtnička škola Osijek	112	105
9.	Strojarska tehnička škola Osijek	112	96
10.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	28	32
11.	Ugostiteljsko - turistička škola Osijek	168	161
12.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	48	17
13.	Škola za tekstil, dizajn i primijenjenu umjetnosti Osijek	24	0
Ukupno:		996	831

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U cilju pravodobnog i cjelovitog informiranja učenika i roditelja o upisu u obrtnička zanimanja, Županijska Komora je tijekom 2010. godine u 75 osnovnih škola na području Županije dostavila 1.200 primjeraka promidžbenih materijala.

Dana 11. lipnja 2010. godine održana je i uspješno provedena promidžbena akcija "Želim biti majstor" u svim gradovima Osječko-baranjske županije u organizaciji Županijske Komore, Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, udruženja obrtnika Osječko-baranjske županije i škola. Navedena akcija osmišljena je u svrhu promidžbe upisa učenika u obrtnička zanimanja za učenike koji završavaju osmi razred osnovne škole.

Županijska Komora je u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva u 2010. godini donijela Odluku o stipendiranju novih 8 učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja.

U tablici 8. prikazan je broj redovnih učenika i odraslih osoba s prijavljenim i položenim pomoćničkim ispitima prema školama na području Županije.

Tablica 8. Pomoćnički ispiti u 2010. godini

Red. broj	Škola	Redovni učenici 2009./2010.		Obrazovanje odraslih 2009./2010.		Ukupno položilo 2009./2010.
		Prijavilo ispit	Položilo ispit	Prijavilo ispit	Položilo ispit	
1.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	166	163	-	-	163
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	8	8	-	-	8
3.	Obrtnička škola Osijek	83	72	-	-	72
4.	Strojarska tehnička škola Osijek	87	80	-	-	80
5.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	17	17	-	-	17

6.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice	101	101	4	4	105
7.	Prva srednja škola Beli Manastir	18	18	-	-	18
8.	Srednja škola Donji Miholjac	22	22	-	-	22
9.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	10	8	-	-	8
10.	Srednja škola Valpovo	33	33	-	-	33
11.	Druga Srednja škola Beli Manastir	17	17	-	-	17
12.	Ugostiteljsko turistička škola Osijek	102	86	1	1	87
13.	Škola za tekstil dizajn i primijenjenu umjet. Osijek	2	2	-	-	2
UKUPNO:		666	627	5	5	632

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U Županiji je u 2010. godini pomoćničkom ispitu pristupilo ukupno 671 učenik iz 13 škola. Ispit je položilo 632 učenika što je za 58 učenika manje nego u 2009. godini. Uspješnost učenika na pomoćničkim ispitima u 2010. godini iznosi 94,18%.

Ispit o stručnoj osposobljenosti koji je uvjet za otvaranje vezanih obrta, organiziran je u 5 ispitnih rokova tijekom 2010. godine, a tijekom svih ispitnih rokova ukupno je 83 kandidata prijavilo ispit od čega je 61 kandidat položilo ispit.

Tablica 9. Ispiti o stručnoj osposobljenosti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili ispit o stručnoj osposobljenosti				
		2006. godina	2007. godina	2008. godina	2009. godina	2010. godina
1.	Poslužitelj jela i pića	49	37	28	28	28
2.	Pripremač jednostavnih jela i slastica	20	4	8	11	15
3.	Podopolagač	2	1	5	-	-
4.	Cvjećar-aranžer	14	3	4	6	4
5.	Keramičar	6	5	5	1	-
6.	Pečenjar	2	-	-	-	1
7.	Pomoćni prodavač	-	-	-	1	-
8.	Trgovačko poslovanje	10	15	5	8	7
9.	Trgovinsko poslovanje i poznavanje robe	10	10	2	6	3
10.	Građevinski staklar	1	1	2	3	-
11.	Vulkanizer	3	-	-	-	-
12.	Pripremač bureka i pizza	1	1	3	2	1
13.	Maser	-	-	3	-	2
14.	Teracer	-	1	-	2	-
15.	Izolater	-	-	7	-	-
16.	Armirač	-	-	5	-	-
UKUPNO:		118	78	77	68	61

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Tijekom 2010. godine na području Županije majstorski ispit položilo je 46 kandidata od ukupno prijavljenih 67 kandidata. Ispit je proveden u dva ispitna roka, prvi u zimskom roku u veljači 2010. godine, a drugi u jesenskom roku u rujnu 2010. godine.

Tablica 10. Majstorski ispiti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili majstorski ispit				
		2006. godina	2007. godina	2008. godina	2009. godina	2010. godina
1.	Elektroinstalater	1	2	16	3	2
2.	Frizer	22	10	24	19	8
3.	Kuhar	4	10	4	8	3
4.	Automehaničar	3	5	4	8	3
5.	Autoelektričar	1	2	1	1	2
6.	Autoserviser	2	-	1	2	2
7.	Elektromehaničar	1	-	3	-	1
8.	Soboslikar-ličilac	1	-	5	6	4
9.	Dimnjačar	-	-	1	1	1
10.	Stolar	3	-	-	3	-
11.	Zidar	4	4	6	4	1
12.	Elektroničar-mehaničar	1	-	-	-	-
13.	Zlatar	3	-	-	-	-
14.	Krojač ženske odjeće	-	1	2	-	1
15.	Klesar	3	-	6	-	-
16.	Mesar	6	3	-	2	4
17.	Natkonobar	4	3	2	-	5
18.	Očni optičar	8	4	5	3	1
19.	Pediker	1	-	2	3	1
20.	Plinoinstalater	2	3	3	2	1
21.	Vodoinstalater. inst.gr. i kl.	3	3	-	-	-
22.	Fotograf	-	-	-	-	-
23.	Autolakirer	-	-	-	-	-
24.	Autolimar	-	-	-	-	1
25.	Fasader	-	-	2	1	2
26.	Tesar	-	-	3	-	1
27.	Tokar	-	-	-	1	1
28.	Strojbravar	-	-	-	1	-
29.	Limar	-	-	-	1	-
30.	Krovopokrivač	-	-	-	-	1
UKUPNO:		73	50	90	69	46

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Dana 12. veljače 2010. godine, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Uprava za obrt Zagreb izvršilo je nadzor nad provođenjem i organiziranjem majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti, te je utvrđeno da se ispiti organiziraju i provode sukladno zakonima i pravilnicima.

Županijska Komora sudjelovala je u radnoj skupini za izradu Akcijskog plana za zapošljavanje osoba s invaliditetom na području Osječko-baranjske županije za 2011.-2013. godinu. Navedeni plan je izrađen od strane radne skupine koja se sastojala od predstavnika institucija sa područja Županije.

1. Udruženje obrtnika Baranje

Udruženje obrtnika Baranje teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja Grada Belog Manastira, te općina Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi, Čeminac, Draž, Jagodnjak, Petlovac i Popovac.

Udruženje obrtnika Baranje na dan 31. prosinca 2010. godine imalo je 502 obrta u radu razvrstanih u devet sekcija.

Tablica 11. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Baranje u 2009. i 2010. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu	
		2009. godina	2010. godina
1.	Grad Beli Manastir	166	177
2.	Općina Bilje	79	89
3.	Općina Darda	69	75
4.	Općina Kneževi Vinogradi	70	62
5.	Općina Čeminac	25	25
6.	Općina Draž	37	32
7.	Općina Jagodnjak	23	7
8.	Općina Petlovac	26	20
9.	Općina Popovac	17	17
UKUPNO:		512	504

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje po godinama po evidenciji udruženja

Tablica 12. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Baranje u 2010. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna i prehrambena sekcija	20
2.	Ugostiteljska i turistička sekcija	74
3.	Trgovačka sekcija	79
4.	Prometna sekcija	40
5.	Sekcija intelektualnih usluga	39
6.	Uslužna sekcija	74
7.	Frizerska sekcija	21
8.	Građevinska sekcija	70
9.	Poljoprivreda sekcija	85
UKUPNO:		502

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2010. godine po evidenciji udruženja

U odnosu 2010. godine na 2009. godinu došlo je do smanjenja 10 obrtničkih radnji, a najviše se zatvorilo trgovaca, ugostitelja, autoprijevoznika i frizera, dok je zabilježen porast broja obrta za informatičke usluge i poljoprivrednih obrta.

Na području Baranje u obrtništvu zaposleno je oko 1.000 djelatnika što je od velike važnosti jer na tom području inače vlada velika nezaposlenost. U posljednjih godinu dana broj zaposlenih kod obrtnika se značajno smanjio, dok porastu intelektualnih i poljoprivrednih obrta pogoduju brojne poticajne mjere Županije i resornih ministarstava, sredstvima kreditnih linija preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak i nepovratnih sredstava Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, te su mladi ljudi odlučili na taj način ostvarivati prihode od samostalne djelatnosti.

Početakom 2010. godine završeno je unutarnje uređenje prostora Udruženja obrtnika Baranje na adresi Kralja Tomislava 59 u Belom Manastiru, a za obnovu sredstva su dobivena od Hrvatske obrtničke komore, Obrtničke komore Osječko-baranjske županije i Osječko-baranjske županije.

Udruženje obrtnika Baranje organiziralo je razne edukacije i savjetovanja za obrtnike s ciljem bržeg i kvalitetnijeg prilagođavanja zakonskim propisima, kao i stručne edukacije koje im koriste u redovitom poslovanju.

Krajem 2010. godine u suradnji s Drugom srednjom školom Beli Manastir, Udruženje obrtnika Baranje održalo je informatički tečaj za obrtnike i njihove djelatnika. Tečaj je bio besplatan i uspješno ga je završilo osam polaznika, a bio je financiran sredstvima Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

U suradnji s Prvom srednjom školom Beli Manastir i Drugom srednjom školom Beli Manastir, Udruženje obrtnika Baranje je dana 11. lipnja 2010. godine na glavnom gradskom trgu organiziralo promociju obrtničkih zanimanja "Želim biti majstor" na kojem je predstavljeno 8 obrtničkih zanimanja.

Dana 18. rujna 2010. godine u sklopu manifestacije "Jesen u Baranji", a u suradnji s Klubom starina "Sveti Martin" iz Belog Manastira, Udruženje obrtnika Baranje održalo je na glavnom gradskom trgu u Belom Manastiru "Sajam obrtništva i poduzetništva Baranje 2010." na kojem je izlagalo najveći broj izlagača do sada njih 105 s područja cijele Republike Hrvatske.

Udruženje obrtnika Baranja u narednom periodu će kroz informiranje i edukaciju pripremati obrtnike za ulazak u Europsku Uniju. Obrtnici bi se mogli naći pred velikim promjenama u poslovanju, te će se morati prilagoditi europskim standardima i normama.

2. Udruženje obrtnika Đakovo

Udruženje obrtnika Đakovo teritorijalno obuhvaća obrtnike sa područja Grada Đakovo, te općina Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci.

Udruženje obrtnika Đakovo na dan 31. prosinca 2010. godine imalo je 958 obrta u radu razvrstanih u osam sekcija.

Tablica 13. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2010. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Đakovo	715
2.	Općina Drenje	32
3.	Općina Gorjani	13
4.	Općina Levanjska Varoš	6
5.	Općina Punitovci	30
6.	Općina Satnica Đakovačka	34
7.	Općina Semeljci	50
8.	Općina Strizivojna	30
9.	Općina Trnava	14
10.	Općina Viškovci	34
UKUPNO:		958

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2010. godine po evidenciji udruženja

Tablica 14. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2010. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu	
		2009. godina	2010. godina
1.	Proizvodna sekcija	104	104
2.	Uslužna sekcija	160	160
3.	Ugostiteljska sekcija	136	136
4.	Trgovačka sekcija	151	151
5.	Prijevozna sekcija	74	74
6.	Građevinska sekcija	120	120
7.	Sekcija intelektualnih usluga	60	60
8.	Poljoprivreda sekcija	153	153
UKUPNO:		958	958

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2010. godine po evidenciji udruženja

U odnosu 2010. godine na 2009. godinu u obrtništvu je došlo do laganog opadanja, te se zatvorilo 40 obrtničkih radnji. Razlozi zatvaranja obrtničkih radnji je veliki utjecaj gospodarske krize, otvaranje mnogih trgovačkih centara na području Đakovštine, smanjenje poslova u građevinarstvu, te uvođenje Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda i veliki utjecaj financijske nediscipline.

Tendencija zatvaranja obrta nastavljena je i u 2011. godini. Obrtnici nailaze na razne poteškoće koje utječu na poslovanje, prije svega se to odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklamu, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina, ljetne terase, spomeničke rente, autorske naknade, doprinos turističkoj zajednici i drugo), rad na crno, povećanje kamata na poduzetničke kredite, nedostatak školovanih kadrova, neravnopravan položaj obrtnika u odnosu na radnike u slučaju nezaposlenosti i bolovanja, nemogućnosti naplate svojih potraživanja.

Pozitivni trendovi u razvoju obrtništva nastavili bi se povoljnijim kreditiranjem i poticajnim sredstvima, smanjenjem opterećenja obrtnika (smanjenjem stopa poreza i doprinosa), suzbijanjem rada na crno, školovanje deficitarnog kadra, te uvođenjem financijske discipline.

3. Udruženje obrtnika Donji Miholjac

Udruženje obrtnika Donji Miholjac teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja Grada Donjeg Miholjca, te općina Podravska Moslavina, Viljevo, Magadenovac i Marijanci.

U Udruženju obrtnika Donji Miholjac na dan 31. prosinca 2010. godine registrirano je 219 obrta u radu koji su razvrstani u šest sekcija.

Tablica 15. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2009. i 2010. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu	
		2009. godina	2010. godina
1.	Grad Donji Miholjac	171	169
2.	Općina Podravska Moslavina	18	4
3.	Općina Viljevo	7	15
4.	Općina Magadenovac	13	11
5.	Općina Marijanci	20	20
UKUPNO:		229	219

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama po evidenciji udruženja

Tablica 16. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac za razdoblje od 2006. do 2010. godine

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu				
		2006. godina	2007. godina	2008. godina	2009. godina	2010. godina
1.	Proizvodna djelatnost i poljodjelci	(34+42)=76	(32+40)=72	(26+43)=69	(27+39)=66	(26+37)=63
2.	Uslužna djelatnost	75	76	74	78	78
3.	Ugostitelji	32	33	34	34	30
4.	Trgovci	30	29	28	25	23
5.	Autoprijevoznici	26	25	21	19	18
6.	Frizeri	9	9	9	7	7
UKUPNO:		248	244	235	229	219

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama po evidenciji udruženja

U odnosu na prošla razdoblja u obrtništvu je došlo do laganog opadanja (u odnosu 2010. godine na 2009. godinu došlo je do zatvaranja 10 obrta), što se može vidjeti iz tablice 16., a jedan od većih razloga je utjecaj gospodarske krize.

Udruženje obrtnika Donji Miholjac poduzelo je niz aktivnosti vezanih za ublažavanje krize i rasterećenja dijela obveza koje obrtnici imaju prema gradovima i općinama. Grad Donji Miholjac je na zahtjev Udruženja obrtnika Donji Miholjac smanjio cijenu odvoza smeća i cijenu vode, produljio radno vrijeme ugostiteljskih lokala za vrijeme praznika i blagdana kako bi se olakšao rad obrtnika.

Grad Donji Miholjac i Općina Magadenovac svojom donacijom pomogli su u izgradnji parkinga ispred zgrade Udruženja obrtnika Donji Miholjac.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na njihovo poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina - ljetne terase i drugo).

Svaki grad i općina pri donošenju svojoj odluka za rad obrtnika trebali bi pri donošenju istih uključiti i obrtnike odnosno Udruženje obrtnika kako bi akti koje donose bili što kvalitetniji i kako bi poboljšali rad i uspjeh obrtnika.

4. Udruženje obrtnika Našice

Prvo našičko obrtničko društvo (radničko društvo) osnovano je 28. travnja 1876. godine i to među prvim društvima u Slavoniji i tadašnjoj Virovitičkoj županiji. Razvoj našičkog obrtništva vidljiv je iz rukopisa najstarijeg poznatog Statuta našičkog obrtničkog ceha iz 1852. godine i dvije knjige članarina za razdoblje od 1821. do 1891. godine.

Udruženje obrtnika Našice teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja Grada Našica i općina Đurđenovac, Feričanci, Koška, Podgorač i Donja Motičina, a na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je 536 obrta u radu razvrstanih u devet sekcija.

Tablica 17. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Našice u 2009. i 2010. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu	
		2009. godina	2010. godina
1.	Grad Našice	335	337
2.	Općina Đurđenovac	79	75
3.	Općina Feričanci	46	43
4.	Općina Donja Motičina	17	19
5.	Općina Koška	34	31
6.	Općina Podgorač	31	31
UKUPNO:		542	536

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama po evidenciji udruženja

Tablica 18. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Našice u 2009. i 2010. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu	
		2009. godina	2010. godina
1.	Proizvodna sekcija	78	69
2.	Građevinska sekcija	54	47
3.	Sekcija intelektualnih usluga	55	53
4.	Uslužna sekcija	70	75
5.	Ugostiteljska sekcija	79	84
6.	Trgovačka sekcija	76	76
7.	Prijevozna sekcija	59	55
8.	Poljoprivreda sekcija	44	48
9.	Frizerska sekcija	27	29
UKUPNO:		542	536

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama po evidenciji udruženja

U odnosu 2010. godine na 2009. godinu broj aktivnih obrta smanjen je za 6 obrta što ukazuje da je trend odjave obrta zaustavljen u odnosu na period u 2009. godini kada je broj obrta smanjen za 46 obrta.

Odjavom obrta vlasnici su željeli zaustaviti rast dugova za javna davanja i rast dugova prema bankama i dobavljačima koji su posljedica smanjenja platežno sposobne potražnje na tržištu obrtničkih proizvoda i usluga, porasta nenaplativih potraživanja, pada prodajnih cijena, porasta cijena troškova posebno goriva, rasta sive ekonomije, visoke cijene radne snage, pada potrošačkog optimizma kod kupaca, visokih fiksnih troškova poslovanja, visokih kamata na kredite, te visokih troškova primjene novih propisa.

Krajem 2010. godine broj zaposlenika kod obrtnika smanjen je za 84 zaposlenika što pokazuje da je trend otpuštanja zaustavljen u odnosu na 2009. godinu kada je otpušten 211 zaposlenik.

Udruženje obrtnika Našice je tijekom 2010. godine pravodobno informiralo obrtnike o svim raspoloživim potporama Vlade Republike Hrvatske, Osječko-baranjske županije i Grada Našica, te o svim izmjenama i dopunama zakona i propisa koji uređuju poslovanje obrtnika.

Tijekom 2010. godine, Udruženje obrtnika Našice organiziralo je informatičku edukaciju obrtnika s ciljem primjene informatičkih tehnologija u obrtništvu, te izlaganje obrtnika na obrtničkim sajmovima koje su organizirale Hrvatske obrtnička komora i Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i 4. Našički obrtnički sajam, koji je održan za vrijeme festivala Dani slavonske šume.

5. Udruženje obrtnika Osijek

Udruženje obrtnika Osijek teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja Grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Ernestinovo, Vladislavci, Vuka i Erdut.

U Udruženju obrtnika Osijek na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je 1.820 obrta u radu koji su razvrstani u sedamnaest sekcija.

Tablica 19. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Osijek u 2010. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Osijek	1538
2.	Općina Antunovac	30
3.	Općina Čepin	132
4.	Općina Ernestinovo	28
5.	Općina Vladislavci	8
6.	Općina Vuka	12
7.	Općina Erdut	72
UKUPNO:		1820

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2010. godine po evidenciji udruženja

Tablica 20. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Osijek u 2010. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Autostruke	53
2.	Elektro struke (elektromehaničari, energetičari, elektroničari)	37
3.	Frizeri	113
4.	Građevinske djelatnosti	159
5.	Krojači, pletači i trikotažeri	49
6.	Intelektualne usluge	238
7.	Metaloprerađivači	41
8.	Drvoprerađivači	30
9.	Ugostitelji i slastičari	222
10.	Trgovci	321
11.	Uslužne djelatnosti	152
12.	Proizvodne djelatnosti	73
13.	Poljoprivredni obrti i slatkovodno ribarstvo	85
14.	Prijevoznici (cestovni prijevoz robe, putnika i taksu)	141
15.	Instalaterske djelatnosti (instaliranje vodova plina, vode, grijanja)	30
16.	Pekari (medičari i izrada slastica, izrada tjestenina)	35
17.	Kozmetičari (pedikeri, ugradnja umjetnih noktiju, solariji i slično)	41
UKUPNO:		1820

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2010. godine po evidenciji udruženja

Kada usporedimo 2010. godinu sa 2008. godinom, došlo je do smanjenja 64 obrta, a najviše je zabilježeno smanjenje u proizvodnim obrtima, trgovačkoj i uslužnoj djelatnosti.

Obrti na području Udruženja obrtnika Osijek se ne razvijaju odnosno u stalnoj su stagnaciji, što znači da svi obrti članovi udruženja (uz rijetke izuzetke) posluju na lokalnom nivou, rade samo za potrebe domicilnog stanovništva ili kooperirajući sa lokalnim trgovačkim društvima bez nastupa na drugim tržištima.

Problem svakog obrtnika je u tome što u poduzetnički pothvat ulazi sam, te sve probleme koje prate pokretanje samostalne gospodarske djelatnosti mora riješiti sam obrtnik.

6. Udruženje obrtnika Valpovo

Udruženje obrtnika Valpovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja gradova Valpova i Belišća, te općina Bizovac i Petrijevci.

U Udruženju obrtnika Valpovo na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je 386 obrta u radu koji su razvrstani u sedam sekcija (proizvodno zanatstvo, uslužno zanatstvo, ugostiteljstvo i turizam, trgovina, prijevoz osoba i stvari, ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo, te frizeri, kozmetičari, njega tijela), dok je na dan 31. prosinca 2009. godine bilo 412 obrta u radu.

U odnosu 2010. godine na 2009. godinu u obrtništvu je došlo do opadanja, te se zatvorilo 26 obrta. Razlozi zatvaranja obrta su u otvaranju mnogih velikih trgovačkih centara, previsoka davanja putem doprinosa i poreza koje obrtnike čine nekonkurentnima na tržištu, te rad na crno kojega ima sve više i neredovita plaćanja.

Udruženje obrtnika Valpovo poduzima sve potrebne mjere i prijedloge za ublažavanje krize i poslovanje obrtnika. Održali su sastanak s predstavnicima gradova i općina s područja Županije na kojemu su iznijeli sljedeće prijedloge:

- smanjiti porez na tvrtku ili naziv za 20%;
- smanjiti porez na korištenje javnih površina za 20%;
- smanjiti komunalnu naknadu za poslovne prostore za 10%, te
- izjednačiti cijene industrijske vode sa cijenom vode za kućanstva.

Udruženje obrtnika Valpovo ističe uključivanje svih čimbenika gospodarskog razvoja radi opće koristi svih članova udruženja, te cjelokupnog hrvatskog gospodarstva.

Treba istaknuti i napomenuti kako je razvoj obrtništva i gospodarstva, te otvaranje novih radnih mjesta strateški cilj Udruženja obrtnika Valpovo.

II. MJERE POTICANJA RAZVOJA OBRJNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Mjere za poticanje razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županija prema Županijskoj Komori i Udruženjima obrtnika su sljedeće:

- Povoljno financiranje obrtnika u poduzetničkim zonama,
- Poticanje otvaranja novih obrta olakšicama za prvu i drugu godinu rada,
- Kreditiranje obrtništva uz subvenciju kamata,
- Potpore za kapitalna ulaganja u obrt i zapošljavanje,
- Zaštita i poticanje tradicijskih i umjetničkih obrta,
- Poticanje obrtništva u turizmu u turistički nerazvijenim područjima i poticanje izrade izvornih suvenira,
- Pružanja savjetodavnih usluga za odrađena područja,
- Organiziranje bolje informiranosti obrtnika,
- Povećanje razine znanja i vještina kroz cjeloživotno obrazovanje obrtnika,
- Provođenje stručnog usavršavanja obrtnika kroz održavanje strukovnih seminara, tečajeva i slično,
- Kontinuirana promidžba obrtništva kroz različite medije.

III. PROJEKTI RAZVOJA OBRRTNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Sufinanciranje kapitalnih ulaganja u razvoj obrtništva u Osječko-baranjskoj županiji

Županija je u cilju unaprjeđenja obrtništva sufinancirala kapitalna ulaganja u projekte razvoja obrtništva za razdoblje od 2005. do 2009. godine, te je iz svoga Proračuna ukupno isplatila 139 investicijskih potpora u ukupnom iznosu 1.127.069,00 kuna.

Temeljem objavljenog javnog poziva za dodjelu investicijske potpore za kapitalna ulaganja u projekte razvoja obrtništva Povjerenstvo za provedbu postupka za dodjelu investicijske potpore za kapitalna ulaganja u projektima razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije u 2005. godini odobrilo je 45 investicijskih potpora obrtnicima u ukupnom iznosu 400.000,00 kuna, u 2006. godini odobrilo je 32 investicijske potpore u iznosu 340.072,00 kuna, u 2007. godini odobrilo je 33 investicijske potpore u iznosu 200.000,00 kuna, u 2008. godini odobrilo je 13 investicijskih potpora u iznosu 96.388,00 kuna, dok je u 2009. godini odobrilo 16 investicijskih potpora u iznosu 90.609,00 kuna.

Tablica 21. Kapitalna ulaganja u projekte razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije za razdoblje od 2005. do 2009. godine

Godina	Osigurana sredstva u Proračunu Osječko-baranjske županije za investicijske potpore	Ukupno dodijeljena sredstva za investicijske potpore	Odobreni zahtjevi za investicijske potpore	Ukupna izvršena ulaganja
2005.	400.000,00	400.000,00	45	3.398.916,10
2006.	400.000,00	340.072,00	32	3.048.795,69
2007.	200.000,00	200.000,00	33	3.168.575,67
2008.	200.000,00	96.388,00	13	842.616,29
2009.	200.000,00	90.609,00	16	493.036,44
UKUPNO:	1.400.000,00	1.127.069,00	139	10.951.940,19

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i gospodarstvo Osječko-baranjske županije

U cilju unaprjeđenja obrtništva, Županija je iz Proračuna za 2005., 2006., 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu isplatila sredstva u ukupnom iznosu 564.959,58 kuna, kako slijedi:

- u 2005. godini, Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2005. godini, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti Zavodu za znanstveni i umjetnički rad Osijek za sufinanciranje znanstveno istraživačkog projekta – monografije "Obrt i obrtnici Osječko-baranjske županije 1872.-2002." čiji je nositelj izrade Obrtnička komora Osječko-baranjske županije isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2006. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije Udruženju obrtnika Baranja za uređenje prostora i nabavku opreme za edukaciju obrtnika isplaćeno je 50.000,00,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za sanaciju nastale štete od požara na zgradi Udruženja obrtnika Osijek isplaćeno je 200.000,00 kuna,
- u 2008. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2009. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 19.959,58 kuna,
- u 2010. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna.

Stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja

Analizirajući gospodarske i društvene prilike u Županiji, uočena je potreba za stipendiranjem određenih vrsta deficitarnih zanimanja za koja se obrazuju učenici u strukovnim školama i studenti na visokim učilištima.

Iz navedenih razloga Županija je od 2007./2008. školske/akademske godine u Proračunu osigurala sredstva za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Postupak dodjele uređen je Odlukom o stipendiranju učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja ("Županijski glasnik" broj 2/09.).

Stipendiranjem učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja pokušava se usmjeriti učenike i studente za zanimanja završetkom kojih će se lakše moći zaposliti i osigurati bolju egzistenciju, a istodobno zadovoljiti i potrebe tržišta rada u Županiji. Deficitarna zanimanja su zanimanja za koja nedostaju kadrovi, a tržište rada na području Županije za njima iskazuje potrebu.

Županija je u rujnu 2007. godine prvi puta raspisala natječaj za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Za 2007./2008. školsku/akademsku godinu Županija je odobrila 31 stipendiju od toga 7 stipendija za učenike i 24 stipendije za studente.

U školskoj/akademskoj godini 2008./2009. dodijeljeno je 43 stipendije od toga je 7 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (pet stipendija), tesar (jedna stipendija) i zidar (jedna stipendija) i 36 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstava (sedam stipendija), informatike (trinaest stipendija), elektrotehnike (deset stipendija), strojarstva (četiri stipendije) i socijalnog rada (dvije stipendije).

U 2009./2010. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 47 stipendije od toga je 12 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (jedna stipendija), zidar (jedna stipendija) i monter suhe gradnje (deset stipendija) i 35 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstava (četiri stipendije), geodezije (jedna stipendija), informatike (osam stipendija), elektrotehnike (sedam stipendija), defektologije (tri stipendije), medicine (jedanaest stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

U 2010./2011. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 25 stipendija od toga je 5 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: zidar (jedna stipendija), stolar (tri stipendije), i pekar (jedna stipendija) i 20 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: arhitekture (dvije stipendije), geodezije (jedna stipendija), strojarstva (jedna stipendija), socijalnog rada (jedna stipendija), defektologije (jedna stipendija), medicine (osam stipendija), stomatologije (pet stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

Stipendije dodijeljene učenicima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2007./2008., 2008./2009., 2009./2010. i 2010./2011. po školama prikazane su u tablici 22.

Tablica 22. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2007./2008., 2008./2009., 2009./2010. i 2010./2011.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija 2007./2008.	Broj stipendija 2008./2009.	Broj stipendija 2009./2010.	Broj stipendija 2010./2011.
1.	Strojarska tehnička škola Osijek	limar	2	5	1	-
2.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice	zidar	3	-	-	-
3.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	zidar	1	-	-	2
		tesar	1	1	-	-

4.	Građiteljsko-geodetska škola, Osijek	zidar	-	1	1	1
		monter suhe gradnje	-	-	10	-
5.	Obrtnička škola Osijek	stolar	-	-	-	1
		pekar	-	-	-	1
Ukupno:			7	7	12	5

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Za školsku godinu 2010./2011. najveći broj stipendija dodijeljen studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja je dodijeljen onim studentima koji studiraju na Sveučilištu u Zagrebu, a zatim onim studentima koji studiraju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U tablici 23. prikazan je broj upisanih studenata po fakultetima i studijskim grupama.

Tablica 23. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2007./2008., 2008./2009., 2009./2010. i 2010./2011.

Red. broj	Fakultet	Zanimanje magistar/specijalist struke u područjima	Broj stipendija 2007./2008.	Broj stipendija 2008./2009.	Broj stipendija 2009./2010	Broj stipendija 2010./2011.
1.	Građevinski fakultet u Osijeku	građevinarstvo	8	7	4	-
2.	Elektrotehnički fakultet u Osijeku	elektrotehnika	4	9	7	-
		informatika	4	8	5	-
3.	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu	informatika	-	1	1	-
4.	Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu	informatika	2	4	2	-
		elektrotehnika	-	1	-	-
5.	Strojarski fakultet u Slavskom Brodu	strojarstvo	3	3	-	-
6.	Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu	strojarstvo	1	1	-	-
7.	Pravni fakultet u Zagrebu	socijalni rad	-	2	-	1
8.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	defektologija	2	-	3	-
		socijalna pedagogija				1
9.	Geodetski fakultet u Zagrebu	geodezija	-	-	1	1
10.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	farmacija	-	-	1	1
11.	Medicinski fakultet u Osijeku	medicina	-	-	9	8

12.	Medicinski fakultet u Zagrebu	medicina	-	-	2	-
13.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	stomatologija	-	-	-	5
14.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	arhitektura	-	-	-	2
15.	Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu	strojarstvo	-	-	-	1
Ukupno:			24	36	35	20

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Županija je u Proračunu za 2011. godinu osigurala sredstava za dodjelu stipendija i drugih oblika financijske potpore darovitim učenicima i studentima, te učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava koji je namijenjen za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2011./2012. školsku/akademsku godinu bit će raspoređen na način da se 15 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: zidar, limar, tokar, tesar (po tri stipendije), stolar, mehaničar poljoprivredne mehanizacije i bravar (po jednu stipendiju) i 22 stipendije dodijele studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: tehničkih znanosti (pet stipendija), društvenih znanosti (četiri stipendije) i biomedicinskih znanosti (trinaest stipendija).

Pravo na stipendije mogu ostvariti učenici koji su upisani u trogodišnje programe srednje strukovne škole s Liste deficitarnih zanimanja i studenti koji su upisani na visoka učilišta na sveučilišne studijske programe s Liste deficitarnih zanimanja počevši od prve godine diplomskog studija odnosno četvrte godine integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija, i to po sljedećim uvjetima:

- da su državljani Republike Hrvatske,
- da imaju status redovitog učenika ili studenta,
- da imaju prebivalište na području Županije kontinuirano najmanje 5 godina,
- da nemaju zaključen ugovor o stipendiranju s drugim stipenditorom.

Kriteriji na osnovu kojih se vrši odabir kandidata jesu:

- opći uspjeh iz svih predmeta u posljednje dvije godine obrazovanja i
- socijalni status.

Visina stipendije za učenike iznosi 450,00 kuna, dok za studente 1.000,00 kuna mjesečno.

IV. PROJEKTI POTICANJA RAZVOJA OBRTNIŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2011. godinu je provedbeni akt Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 2008. do 2012. godine. Utvrđeni programski ciljevi obuhvatili su poticajna područja jačanje konkurentne sposobnosti, ravnomjernog regionalnog razvoja, podizanje kvalitete poduzetničke infrastrukture, smanjenja administrativnih prepreka, jačanja poduzetničke klime u društvu i internetizaciju i elektroničko poslovanje.

Prema Operativnom planu za poticanje malog i srednjeg poduzetništva za 2010. godinu ukupan iznos dodijeljenih državnih potpora je odobren za 5.089 poduzetnička zahtjeva u iznosu 253.564.217,00 kuna. Od ukupnog iznosa dodijeljenih potpora obrtnicima i ostalim subjektima malog

gospodarstva, područnim obrtničkim komorama te srednjim strukovnim školama i ustanovama za obrazovanje odraslih, po projektima "Obrazovanje u obrtništvu", "Razvoj obrtništvu" i "Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu" dodijeljene su 1.895 bespovratne potpore u iznosu od 16.221.802,00 kuna.

Prema Operativnom planu poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2011. godinu uključeni su projekti u ukupnom iznosu od 18.399.340,00 kuna, kako slijedi:

1. Projekt "Obrazovanje u obrtništvu"
 - a) Informatičko obrazovanje obrtnika,
 - b) Stipendiranje učenika u deficitarnim zanimanjima,
 - c) Razvoj strukovnih škola za obrtnička zanimanja,
 - d) Cjeloživotno obrazovanje obrtnika,
 - e) Poticaji izvođačima praktične nastave za obrtnička zanimanja,
2. Projekt "Dokvalifikacija i prekvalifikacije u obrtništvu",
3. Projekt "Razvoj umjetničkih i tradicijskih obrta"
 - a) Tradicijski i umjetnički obrti,
 - b) Očuvanje obrtničke tradicije
4. Obrtni registar.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva od 23. veljače 2011. godine objavilo je Javne pozive za Projekte bespovratnih poticaja za obrtnike i poduzetnike temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2011. godinu redom:

1. *"Obrazovanje za poduzetništvo" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je obrazovanje i usvajanje specifičnih znanja i vještina o poduzetništvu, a u funkciji cjeloživotnog učenja za poduzetništvo.
2. *"Klasteri - udruživanjem do uspjeha" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta poticanje je udruživanja gospodarskih subjekata u svrhu nastajanja gospodarsko interesnih udruženja ili drugih oblika (klastera) s ciljem višeg stupnja finalizacije zajedničkog proizvoda te poticanje već formiranih.
3. *"Inovacijom do konkurentnosti" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta poticanje je razvoja inovacija, kreativnosti te dinamični razvoj poduzetništva na inoviranju proizvoda u cilju poticanja inovacija, istraživanja i razvoja kao temeljne snage za poboljšanje ekonomskog rasta, proizvodnosti i konkurentnosti.
4. *"Zadružno poduzetništvo" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je poticanje proizvodno uslužne zadruge i razvoj socijalnih zadruga, dok je cilj uslužnih zadruga poticanje udruživanja fizičkih i/ili pravnih osoba proizvodnih i uslužnih djelatnosti u zadruge, povezivanje radi stvaranja zajedničkog zadružnog proizvoda. Cilj socijalnih zadruga je poticanje razvoja djelatnosti kojima se pruža pomoć osobama u nepovoljnim osobnim, gospodarskim, socijalnim i drugim okolnostima.
5. *"Obrazovanje u obrtništvu" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je unapređenje strukovnog obrazovanja, stjecanje i unapređivanje informatičkih kompetencija obrtnika, poticanje učenika na školovanje za rad u obrtničkim zanimanjima i poticanje obrtnika i pravnih osoba na primanje naučnika na praksu.
6. *Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je poticanje proizvodnje uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, modernizacijom, unaprjeđenjem postojećih tehnologija, tehnoloških postupaka i razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom dodanom vrijednosti.

7. *"Razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta očuvanje je obrtničke tradicije poticanjem tradicijskih i umjetničkih obrta.
8. *"Poduzetništvo mladih, početnika i osoba s invaliditetom" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je lakše uključivanje mladih, početnika i osoba s invaliditetom u poduzetništvo i njihov daljnji razvoj.
9. *"Poduzetništvo u kulturi" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je poticanje poduzetništva u kulturi, promicanje kulturnih industrija i poduzetničkih projekata u kulturi.
10. *Pilot projekt "Gazele" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je jačanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva: obrta, trgovačkih društava i zadruga koji u svom poslovanju ostvaruje tržišnu uspješnost, povećavaju zaposlenost i ubrzano se razvijaju.
11. *Dokvalifikacija i prekvalifikacija u obrtništvu* - cilj ovoga projekta brže je zapošljavanje i samozapošljavanje te usklađivanje kvalifikacijske strukture radno sposobnog stanovništva sa stvarnim potrebama malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj.
12. *"Poduzetničke potporne institucije" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta jačanje je i razvoj regionalne infrastrukture za podršku poduzetništvu i razvojem poduzetničke klime, putem poduzetničkih potpornih institucija, razvojnih agencija, poduzetničkih centara, inkubatora i tehnoloških parkova s ciljem ravnomjernog regionalnog razvoja.
13. *"Poduzetništvo žena" za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je veće, brže i lakše ekonomsko osnaživanje žena, uključivanjem u poduzetništvo i to osnivanjem novih subjekata malog gospodarstva, te stvaranjem novih radnih mjesta.
14. *Izgradnja poduzetničkih zona u jedinicama lokalne područne (regionalne) samouprave za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je sufinanciranje izgradnje poduzetničkih zona u funkciji poticanja i bržeg razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Republici Hrvatskoj.
15. *Jačanje međunarodne konkurentnosti za 2011. godinu* - cilj ovoga projekta je jačanje marketinških aktivnosti i prezentacija na međunarodnom tržištu, razvoj novih proizvoda, te pripremu i uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište.
16. *"Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva za 2011. godinu"* - cilj ovoga projekta je jačanje partnerskih odnosa i povezivanja tvrtki radi njihove snažnije promocije te lakšeg izlaska na inozemna tržišta.

ZAKLJUČAK

Obrt je nakon društva s ograničenom odgovornošću najčešći ustrojbeni oblik poslovanja u Republici Hrvatskoj. Krajem 2010. godine poslovalo je 88.340 obrta, što je manje za 4.625 obrta ili 5,0% u odnosu na 2009. godinu. U obrtima je krajem 2010. godine bilo zaposleno 185.970 osoba od toga su njih 70.616 bili obrtnici, a 115.354 njih zaposlenici.

Osnovna pretpostavka uspješnosti obrtnika široko je područje znanja koje obuhvaća poznavanje struke i tehnološkog procesa, poznavanje metoda organizacije i upravljanja poslovanjem, poznavanje pravnog okvira poslovanja i cjelokupnog poslovnog okruženja.

U Osječko-baranjskoj županiji registrirano je 4.344 aktivna obrta krajem 2010. godine, te zauzima sedmo mjesto prema broju aktivnih obrta što čini 4,92% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Po udruženjima najveći broj aktivnih obrta je na području Udruženja obrtnika Osijek 1.774 (40,85%), zatim Udruženje obrtnika Đakovo 979 (22,53%), Udruženje obrtnika Našice 536 (12,34%), Udruženje obrtnika Baranje 449 (10,34%), Udruženje obrtnika Valpovo 386 (8,88%), a najmanje aktivnih obrta je bilo u Udruženju obrtnika Donji Miholjac 220 (5,06%).

Jedna od osnovnih mjera koja bi dovela do razvoja obrtništva bilo bi sprječavanje financijske nediscipline i velikog kašnjenja u plaćanju, propisivanjem obveznih rokova plaćanja. Izmjena zakona vjerovnicima bi trebala dati bolju pravnu zaštitu u naplati njihovih potraživanja, sukladno usvojenim direktivama iz pravne stečevine Europske Unije.

Na sustav obrazovanja treba se dati poseban naglasak kroz izradu nacionalnog obrazovnog kurikuluma. Potrebno je definirati mrežu škola i obrazovnih programa. Upisna politika treba što više uključiti poduzetnike te određenim mjerama poboljšati opremljenost licenciranih radionica koje su preduvjet za izvođenje praktična nastave.

Nužno je motivirati obrtnike i poduzetnike za primanje učenika na naukovanje uvođenjem poreznih olakšica. Treba uvesti vertikalnu prohodnost u obrazovanju za obrtnička zanimanja kako bi učenicima omogućili nastavak obrazovanja i stručnog usavršavanja.